

« پژوهش به جای نفت »

سیروس زینلی رییس انجمن بیوتکنولوژی ایران

در سال گذشته، روند کاهش قیمت نفت مشکلاتی برای مسوولان ایجاد کرد. نوسان قیمت ارز نیز وضع مشابهی را در چندسال گذشته داشته است. آیا این اتفاقات خوب است یا بد؟ این پرسش‌ها را باید در دو بخش پاسخ داد:

از دیدگاه برنامه‌ها و اقداماتی که به سرمایه‌گذاری ملی و سرعت‌بخشیدن به پیشرفت برنامه‌ها نیاز دارد، کاهش قیمت نفت، نقطه‌ای منفی تلقی می‌شود. پژوهش، مادر و زیربنای هر پیشرفتی است. جهش علمی، نیاز مبرم پیشرفت کشور و شاکله اقتصاد مقاومتی است. پژوهش و فناوری نیاز به سرمایه‌گذاری مخصوصا در بخش دولتی دارد. بنابراین کاهش قیمت نفت به این بخش لطمه زیادی وارد خواهد کرد و باید در کاهش بودجه‌ها برای سازمان‌ها به این اصل توجه کرد؛ توجه به تقویت زیرساخت‌های پیشرفت کشور، از جمله توجه به مراکز علمی، پژوهش، نخبگان و... باید از اولویت‌های کشور باشد و قطعا بعضی از هزینه‌ها در درازمدت به ضرر مردم و کشور خواهد بود، از جمله بعضی از حمایت‌های هزینه‌ای که توسط وزارت بهداشت تبلیغ شد و صورت گرفت. توانمندسازی نظام، با عدالت اجتماعی میسر می‌شود، نه با تقسیم پول. (چه این تقسیم از طریق یارانه‌ها برای اقشار بی‌نیاز به رقم‌های کم یارانه‌ای باشند و چه کمک‌های مالی به بیماران و سوق دادن آنها به بیمارستان‌های دولتی). کشورهای کم‌درآمد از اندک درآمد خود، ثروت تولید می‌کنند، نه اینکه همین ثروت کم را بین شهروندان تقسیم کنند، ولی در کشور ما متأسفانه در ۱۰ سال اخیر، سیاست‌ها به‌گونه‌ای دیگر بوده و به‌همین دلیل نظام در مقابل توطئه‌های دشمنان خود را ضربه‌پذیر می‌داند.

اثر مثبت کاهش قیمت نفت می‌تواند این‌گونه تعریف شود که کشور ما باید از حالت خام‌فروشی و فروش ذخایر فناپذیر خارج شود و با استفاده از دانش و فناوری، محصولاتی تولید کند که ده‌ها و بلکه صدها برابر ثروت ایجاد کند. امروزه با استفاده از علم و فناوری، محصولاتی تولید می‌شود که هزینه تولید آن مثلا ۱۰ دلار، ولی قیمت فروش آن صدها، بلکه هزاران دلار است. به‌همین دلیل، کشور باید از اندک درآمد نفت هم ناامید شده و به تولید ثروت در زمینه‌های دیگر توجه کند. کشور ما طی یکی، دودهه اخیر با استفاده از علم و فناوری، به پیشرفت‌های خیره‌کننده‌ای دست یافته و رویاهای زیادی را به

واقعیت تبدیل کرده است. به این ترتیب پیشرفت‌های حاصل‌شده در کشور حکم می‌کند که از این تهدید، یک فرصت تاریخی بسازیم و با استفاده از علم و فناوری، موجبات جهش علمی کشور را فراهم کنیم و در امتداد پیشرفت‌های دیگر کشور در عرصه نظامی، سیاسی و در بعضی از موارد علمی ... مانند انرژی هسته‌ای، پیشرفت‌های اقتصادی را نیز محقق کنیم. بنابراین کاهش درآمدهای نفتی می‌تواند اثرهای مثبتی هم داشته باشد که این رویداد هم‌اکنون در عمل نیز در حال نشان‌دادن اثر مثبت خود بر توجه مسوولان به موضوعاتی مانند اقتصاد دانش‌بنیان، تولید، صادرات و تامین نیاز داخلی و افزایش سهم کشور در درآمد بین‌المللی و مباحث اقتصادی است. ما باید هر تهدید را به یک فرصت تبدیل کنیم، همان‌گونه که نتیجه جنگ تحمیلی قدرتمندی بیشتر و بیمه کردن آینده کشور شد. حرکت‌های امیدبخش بسیار زیادی در این راستا در کشور مشاهده می‌شود که نیاز است به آنها سرعت بخشیده شود.

